WIKIPEDIA

Tataramon na Manide

Gikan sa Bikol Sentral na Wikipedia, an talingkas na ensiklopedya

An **Manide**, bistado man sa **Camarines Norte Agta** o mga Agta kan Camarines Norte, saróng naiibang tataramon na Filipino na tinataram kan mga tawo nin Negrito Filipino kan Provincia nin Camarines Norte sa Islang sur na Luzon, Filipinas. An pinakadakol nin mga parataram kaini iyo an Munisipalidad nin Labo, Paracale, asin Jose Panganiban.

Kaano-ano kan Manide an Agta (Inagta) kan Alabat asin Lopez, Provincia nin Quezon (Lobel 2013:66-67). An Agta kan isla Alabat kun saen orihinal na gikan an mga imigrante hale ki Lopez (Lobel 2010). Naghihingandan an tataramon nindang Inagta Alabat. An mga tataramon na ini dae nagbutwa na kaano-ano ninda an iba pan mga tataramon na Filipino, asin dae ini sub-grupo kan Sentral Filipino o miski na sa mga sangâ kan Mas Dakulang Sentral Filipino (Lobel 2013:275).

Manide

Camarines Norte Agta

Katutubo sa	Filipinas
Rehiyon	Camarines Norte, Luzon
Katutubong mga parataram	3,800 (2010)[1]
Pamilya nin Tataramon	Austronesyo ▪ Malayo-Polinesyo ▪ Filipino ▪ Sentral Filipino? ▪ Manide–Inagta ▪ **Manide**

Mga kodigo nin tataramon

ISO 639-3	abd
Glottolog	cama1250 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/cama1250)[2]

Distribusyon

Pigbareta ni Lobel (2010) an Manide na tinataram kan total na maabot sa 4,000 katawo sa mga minasunod na lugar.

- Camarines Norte
  - Basud - 2 mga Komunidad, 175 na mga parataram
  - Labo - 9 na mga Komunidad, 1,542 na mga parataram
  - Jose Panganiban - 3 mga Komunidad, 568 na mga parataram
  - Paracale - 4 na mga Komunidad, 581 na mga parataram
  - Santa Elena - 1 community, 110 na mga parataram
  - Capalonga - 2 mga Komunidad, 245 na mga parataram
  - San Lorenzo Ruiz - 1 Komunidad, 45 na mga parataram
- Quezon
  - Calauag - 1 Komunidad
  - Lopez - 1 Komunidad
- Camarines Sur
  - Ragay - 1 Komunidad, 200 na mga parataram
  - Lupi - 1 Komunidad, 197 na mga parataram

Mga Toltolan

1. Manide (https://www.ethnologue.com/18/language/abd/) at *Ethnologue* (18th ed., 2015)
2. *Hammarström, Harald; Forkel, Robert; Haspelmath, Martin, eds. (2017). "Camarines Norte Agta" (http://glottolog.org/resource/languoid/id/cama1250). Glottolog 3.0. Jena, Germany: Max Planck Institute for the Science of Human History.*

- Lobel, Jason William. 2010. "Manide: An Undescribed Philippine Language". *Oceanic Linguistics*, Vol. 49, no. 2.
- Lobel, Jason William. 2013. *Philippine and North Bornean languages: issues in description, subgrouping, and reconstruction* (http://www.ling.hawaii.edu/graduate/Dissertations/JasonLobelFinal.pdf). Ph.D. dissertation. Manoa: University of Hawai'i at Manoa.

H · O · L (https://bcl.wikipedia.org/w/ind...action=edit)

Mga tataramon na Negrito Filipino

Norteng Luzon	Atta · Arta · Norteng Alta · Sur Alta · Sentral Cagayan Agta	
	Norte-subangang Luzon	Dupaningan Agta · Dinapigue Agta · Casiguran Dumagat Agta · Nagtipunan Agta · Paranan Agta
Sentral Luzon	Ayta Mag-indi · Ayta Mag-anchi · Ayta Abellen · Ayta Ambala · Ayta Magbukun (Mariveleño) · Remontado Dumagat	
Manide-Inagta	Manide · Inagta Alabat (Inagta Lopez) · *Katabangan* †	
Sentral Filipino	Bikol	Inagta Rinconada · Inagta Partido · *Bukid Iraya Agta* †
	Bisayá	Ata · Magahat · Karolanos
	Mansakan	Mamanwa
Mindanao	Ata Manobo · Matigsalug (Tigwa)	
Norteng Mindoro	Iraya	
Palawano	Batak	
Dae maklasipikar	Umiray Dumaget · Ati	

Nagpapahilíng an Kruz (†) asin *italics* nin mga pu'ho na nin tataramon.

H · O · L (https://bcl.wikipedia.org/w/index.p...on_na_Filipino&action=edit)

Mga tataramon na Filipino

Norteng Filipino	Bataniko (Bashiiko) ?	Itbayat · Ibatan · Yami	
		Ilokano · Arta † · Dicamay Agta †	
	Norteng Luzon	Lambak nin Cagayan	Ibanag · Isnag · Atta · Itawis · Yogad · Cagayan Aeta · Gaddang · Ga'dang
		Sur-Sentral Kordilyera	Pangasinan · Norteng Alta · Sur Alta · Isinai · Itneg · Kalinga · Ifugao · Tuwali ? · Balangao · Bontok-Finallig · Kankanaey · Ilongot · Ibaloi · Iwaak · Kallahan · Karao
	Sentral Luzon	Kapampangan · Remontado Agta (Sinauna) · Abellen ·	

- Ambala · Bolinao · Botolan · Mag-antsi · Mag-indi · Mariveleño · Sambal
- Norteng Mindoro: Alangan · Iraya · Tadyawan
- Sur Mindoro: Buhid · Hanuno'o · Tawbuid

Mas Dakulang Sentral Filipino ?

- Sentral Filipino
  - Tagaliko: Tagalog · Kasiguranin
  - Bikol: Bikol Sentral · Isarog Agta · Bukid Iraya Agta · Albay Bikol · Bukid Iriga Agta · Rinconada · Pandan Bikol
  - Bisayá: Cebuano (Boholano) · Hiligaynon · Waray · Tausug · Karay-a · Aklanon · Capiznon · Asi · Baybayanon · Kabalian · Bantayanon · Porohanon · Romblomanon · Caluyanon · Onhan · Cuyunon · Ratagnon · Surigaonon · Butuanon
  - Bisakol ?: Masbateño · Sorsoganon
  - Dae maklasipikar: Sulod · Magahat · Karolanos · Ata †
- Mansakan: Dabawenyo · Kalagan · Kamayo · Mamanwa · Mandaya · Mansaka
- Palawan: Aborlan Tagbanwa · Sentral Tagbanwa · Palawan Batak · Palawano
- Mindanao
  - Subanon
  - Danao: Maguindanao · Maranao · Iranun
  - Manobo: Agusan · Ata Manobo · Matigsalug · Obo · Ilianen · Sulnupang Bukidnon · Binukid · Higaonon · Kagayanen · Kamigin · Cotabato Manobo · Sarangani · Tagabawa
- Gorontalo-Mongondow: Bolango · Buol · Bintauna · Gorontalo · Kaidipang · Lolak · Suwawa · Mongondow · Ponosakan

Kalamian: Agutaynen · Calamian Tagbanwa

Biliko: Bagobo · B'laan · T'boli · Tiruray

Sangiriko: Sangir · Talaud · Bantik · Ratahan

Minahasan: Tonsawang · Tontemboan · Tombulu · Tondano · Tonsea

Dae maklasipikar
- Umiray Dumaget · Ati
- Manide-Inagta: Inagta Alabat · Manide

an † nagpapahiling nin extinct status · an ? nagpapahiling nin sigalot sa klasipikasyon

H · O · L (https://bcl.wikipedia.org/w/in…_Filipinas&action=edit)

Mga tataramon kan Filipinas

Opisyal na mga tataramon	Filipino · Ingles
Mga tataramon na Rehiyunal	Aklanon · Bikol · Cebuano · Chavacano · Hiligaynon · Ibanag · Ilokano · Ibatan · Kapampangan · Kinaray-a · Maguindanao · Maranao · Pangasinense · Sambal · Surigaonon · Tagalog · Tausug · Winaray · Yakan

Katutubong mga tataramon (kan rehiyon)

Luzon

Iloko	Bolinao
Cordillera	Atta · Balangao · Bontok · Ga'dang · Kalinga · Kallahan · Kankanaey · Ibaloi · Ifugao · Isnag · Itneg · Itawis · Iwaak · Malaweg · Tuwali
Lambak nin Cagayan	Arta · Atta · Cagayan Agta Sentral · Dinapigue Agta · Dupaningan Agta · Gaddang · Ilongot · Isinai · Itbayat · Itawis · Kallahan · Karao · Malaweg · Nagtipunan Agta · Paranan Agta · Paranan · Yogad
Katahawan na Luzon	Abellen · Ambala · Antsi · Botolan · Casiguran Dumagat Agta · Indi · Kasiguranin · Mariveleño · Norteng Alta · Sur na Alta · Umiray Dumaget
Calabarzon	Inagta Alabat · Manide · Remontado Agta · Sur na Alta · Umiray Dumaget
Metro Manila	Hokaglish · Taglish
Mimaropa	Agutaynen · Alangan · Asi · Kalamian Tagbanwa · Sentral na Tagbanwa · Cuyonon · Iraya · Kagayanen · Molbog · Onhan · Palawan Batak · Palawano · Ratagnon · Romblomanon · Tadyawan
Bikol	Albay Bikol · Inagta Partido · Manide · Masbateño · Bukid Iraya Agta · Pandan Bikol · Rinkonada Bikol · Sorsoganon · Sur Catanduanes Bikol

Visayas

Sulnupang Kabisayaan	Ati · Caluyanon · Capiznon · Sulod
Isla nin Negros (defunct)	Ata · Karolanos · Magahat
Katahawan na Kabisayaan	Bantayanon · Eskayan · Porohanon
Subangan na Kabisayaan	Abaknon · Baybay · Kabalian

Mindanao

Tangway nin Zamboanga

		Subanon
	Norteng Mindanao	Bukid · Higaonon · Ilianen · Iranun · Kamigin · Matigsalug · Subanon · Sulnupang Bukidnon
	Caraga	Agusan · Ata Manobo · Butuanon · Higaonon · Kamayo · Mamanwa
	Davao	Bagobo · B'laan · Dabawenyo · Kalagan · Mandaya · Mansaka · Obo · Sangir · Sarangani · Tagabawa
	Soccsksargen	B'laan · Cotabato Manobo · Ilianen · Iranun · Obo · Tboli · Tiruray
	Muslim Mindanao	Iranun · Pangutaran Sama · Sama
Immigranteng mga tataramon	Arabe · Basque · Intsik (Hokkien · Mandarin) · Pranses · Aleman · Nipongo · Koreano · Malay (Indonesian · Malaysian) · Sindhi · Espanyol (Historiya) · Bietnames	
Pansinyal na tataramon	Pansinyal na Amerika · Pansinyal na Filipinas	
Historikal na mga tataramon	Proto-Filipinas · Suanoy na Tagalog (lumang tagalog)	

 Sarong tamboan ining artikulo patungkol sa mga tataramon na Austronesyo. Makakatabang ka sa Wikipedya sa pagpoon (https://bcl.wikipedia.org/w/index.php?title=Tataramon_na_Manide&action=edit) kaining pahina.
